

Turvallisuuden tarkistuslista

Hotellit ja ravintolat

Työterveyslaitos
Työturvallisuusosasto
Taru Lankinen

Sisällysluettelo

	Turvallisuuden tarkistuslista	2
	Tarkistuslistan käyttöohje	3
	Turvallisuusindeksi	4
	Yhteenveto	5
1	Ergonomia	6
	1.1 Työpisteen ja kulkuteiden suunnittelu	6
	1.2 Työasennot	8
2	Kone- ja laiteturvallisuus	9
3	Järjestys ja siisteys	11
4	Työympäristökijät	13
	4.1 Valaistus	13
	4.2 Lämpöolot, ilmanpuhtaus ja ilmastointi	13
	4.3 Kemikaalit (pesu- ja puhdistusaineet, maalit, liimat ja lakat jne.)	14
	4.4 Melu	15
5	Työskentely	16
	5.1 Työtilanteet	16
	5.2 Väki-valta ja uhkatilanteet	17
	5.3 Työn organisointi	18
6	Työterveyshuolto, ensiapu ja paloturvallisuus	20
	6.1 Työterveyshuolto	20
	6.2 Ensiapu	20
	6.3 Paloturvallisuus	21
	Lisätietoja	23

Turvallisuuden tarkistuslista

Tämän alakohtaisen oppaan tarkoitus on auttaa huolehtimaan yrityksen koko henkilöstön työturvallisuudesta ja -terveydestä. Oppaaseen on koottu alan keskeiset työsuojeluasiat helppokäyttöiseksi tarkistuslistaksi. Sen avulla selviää mitkä asiat ovat kunnossa ja missä olisi parantamisen tarvetta. Sen avulla voi myös laskea yrityksen turvallisuusindeksin, joka on kunnossa olevien asioiden osuus kaikista listan kohdista.

Teoriassa indeksi voi vaihdella nolasta sataan prosenttiin, mutta käytännössä tuskin on yritystä, jossa kaikki asiat vaatisivat korjausta tai kaikki asiat olisivat kunnossa. Indeksillä avulla yrityksessä voidaan asettaa tavoitteita; esimerkiksi jos indeksi on nyt 65% voisi tavoite seuraavalle vuodelle olla 85%.

Hyvät työolot eivät välttämättä maksa ylimääräistä. Siisti ja järjestyksessä oleva työpaikka ja kunnossa olevat välineet päinvastoin parantavat sekä tuottavuutta että työturvallisuutta. Siitä hyötyvät kaikki. Yritys hyötyy alemmina kustannuksina, kun hukka-aikaa, tapaturmia, esinevahinkoja ja sairauspoissaoloja on vähemmän. Työntekijä viihtyy paremmin työssä ja säilyy terveempänä. Yhteiskunta hyötyy kilpailukykyisestä yrityksestä, joka antaa työtä ja verotuloja, mutta rasittaa vähemmän sosiaali- ja terveysbudjettia.

Työnantajalla on myös lakisääteinen velvoite seurata säännöllisesti työolosuhteita, selvittää esiintyvät vaarat ja arvioida niiden aiheuttamat riskit. Opas helpottaa työolojen seuranta ja muodostaa pohjan myös kehittämistoimenpiteille ja yrityksen työsuojelun toimintaohjelmalle.

Lista on tehty Euroopan komission tuella Työterveyslaitoksella yhdessä alan asiantuntijoiden, yritysten ja viranomaisten kanssa.

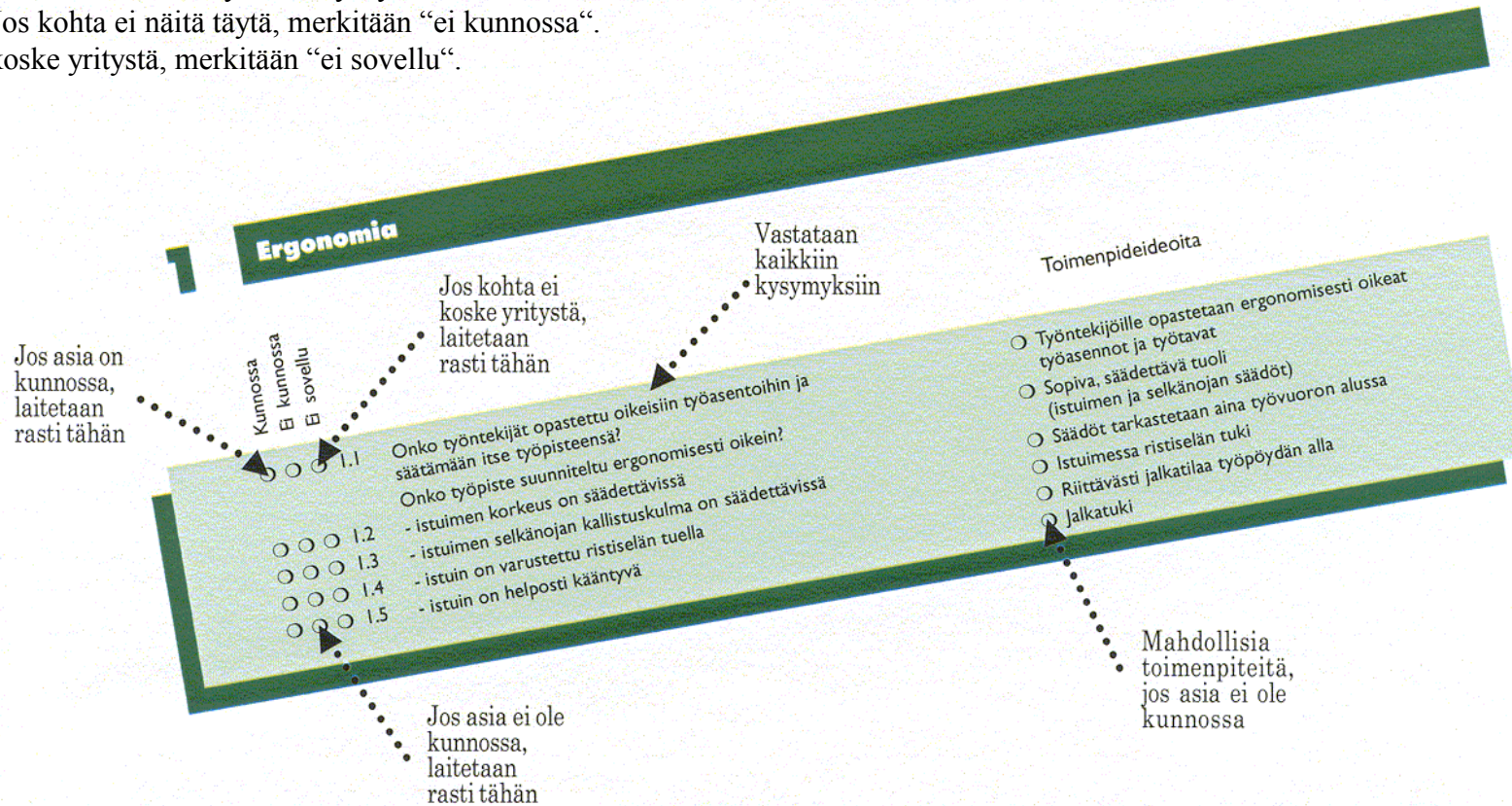
Tarkistuslistan käyttöohje

Turvallisuuden määrittämisessä otetaan huomioon kaikki yrityksen työntekijät ja eri työt. Tarvittaessa listan voi täyttää erikseen erilaisista töistä. Useat listan kohdat selviävät parhaiten paikan päällä työkohteessa ja/tai työntekijöiden kanssa keskustelemalla. Lista toistetaan esimerkiksi kerran vuodessa tai tarpeen mukaan, kun yrityksessä tehdään muutoksia.

Tarkistuslistan kysymyksiin vastataan merkitsemällä rasti joko "kunnossa", "ei kunnossa" tai "ei sovellu" -kohtaan. Asia on kunnossa, kun se täyttää viranomaismääräykset tai yrityksessä itse asetetut pelisäännöt. Jos kohta ei näitä täytä, merkitään "ei kunnossa". Jos kohta ei koske yritystä, merkitään "ei sovellu".

Jos ei olla varmoja onko asia kunnossa vai ei, jätetään merkintä tekemättä ja asia selvitetään myöhemmin. Se saattaa edellyttää lisätietojen hankkimista esimerkiksi työterveyshuollolta, työhygieenisia mittauksia tms.

Tarkistuslistassa on esitetty myös mahdollisia toimenpiteitä, joista voi olla hyötyä varsinkin "ei kunnossa" olevien asioiden kehittämisessä. Toivottavasti ne antavat virikkeitä myös omalle ideoinnille työpaikalla.

Turvallisuusindeksi

Turvallisuusindeksin laskemista varten tiedot kootaan yhteenvetolomakkeelle. Siitä näkyy pääkohdittain paljonko asioita on “kunnossa“ ja paljonko “ei kunnossa“. Indeksillä lasketaan kaavan avulla kunnossa olevien prosentiosuutena näiden yhteismäärästä.

	Kunnossa	Ei kunnossa	Ei sovellu
1. Ergonomia			
2. Kone- ja laiteturvallisuus			
3. Järjestys ja siisteys			
4. Työympäristötekijät			
5. Työskentely			
6. Työterveyshuolto, ensiapu ja paloturvallisuus			
Yhteensä			

$$\text{Indeksi} = \frac{\text{kunnossa}}{\text{kunnossa} + \text{ei kunnossa}} = \text{-----} \times 100\% = \text{-----} \%$$

Yhteenveto

Yhteenvetolomakkeeseen merkitään päätetyt toimenpiteet, niiden vastuhenkilö ja toimenpiteen aikataulu. Toimenpiteiden toteutusta on hyvä seurata. Viimeistään niiden toteutuminen selviää, kun tarkistuslista käydään uudestaan läpi, mielellään viimeistään vuoden päästä.

Sovitut toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Aikataulu	Toteutunut / pvm

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei sovellu

1.1 Työpisteen ja kulkuteiden suunnittelu

Onko työskentelyyn ja liikkumiseen riittävästi tilaa?

Toimenpideideoita

- Työtilat on toimivat ja suunniteltu tarkoitukseensa sopivaksi
- Työntekijä voi työskennellä hyvässä asennossa (ei esimerkiksi kumartuneena)
- Mahdollisuus muuttaa työasentoa
- Riittävästi tilaa huomioiden työskentely, liikkuminen ja tavaroiden siirto
- Huomioitu jalkojen ja jalkaterien tarvitsema tila sekä istuma-että seisomatyössä.
- Näkyvyys kulkuteillä on hyvä
- Oviratkaisut turvalliset

Onko työntekijällä käytössä hyvä istuin?

- Mahdollisuus käyttää työn ohessa (myös seisomatyön tekijät)
- Hyvän tuen antava ja sopivan korkuinen tai säädettävissä
- Seisomatyöntekijöille lisäksi seisomatuki tarvittaessa

Onko työpöytä ja työtaso sopivalla korkeudella?

- Oikein mitoitettu työntekijä ja työtehtävä huomioon ottaen tai helposti säädettävä
- Työpöytä noin työntekijän kyynärpään korkeudella kevyessä työssä, raskaassa työssä alempana
- Riittävästi työtasoja ja aputasoja

1 Ergonomia

Kunnossa
Ei kunnossa
Ei soveltu

1.1 Työpisteen ja kulkuteiden suunnittelu

Toimenpideideoita

Ovatko näyttöpäätteet sijoitettu oikein?

- Näyttö sijoitetaan siten, että kuvaruudun yläreuna on noin 10–15 cm katseen vaakatason alapuolella.
- Etäisyys näyttöön on 50–80 cm
- Näppäimistö ja hiiri ovat vierekkäin samalla tasolla ja niiden edessä on tilaa käsien tukemiseen
- Näppäimistö ja hiiri sijoitetaan sellaiselle korkeudelle, jossa hartiat voivat olla rentoina

Ovatko työvälineet ja työkohteet ulottumisetäisyydellä?

- Usein tarvittavat työvälineet lähellä
- Ei kurkottelua tai kumartumisia
- Kerrossiivoojan kärry ja kerrosasema asianmukainen
- Minibaarit sijoitettu ergonomisesti oikealle korkeudelle

Ovatko portaat, seisoma-alustat ja askelmat turvallisia?

- Vältä turhia portaita, luiskia ja kynnyksiä
- Poista tarpeeton tavara
- Merkitse portaat, tasot ja luiskat kunnolla
- Varusta portaat ja luiskat tarvittaessa kaiteella ja liukusteilla
- Varmista että seisoma-alustat ovat tukevat
- Vältä irtotikkaiden ja muiden irrallisten nousuteiden käyttöä, käytä tarvittaessa A-tikkaita
- Huomioi portaitten ja askelmien oikea mitoitus (askelmien etenemä ja portaitten leveys)

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

1.2 Työasennot

Toimenpideideoita

 Käytetäänkö oikeita työasentoja?

- Työntekijöille opastetaan ergonomisesti oikeat työasennot
- Ei käytetä kumartuneita tai hankalia työasentoja
- Käytetään molempia käsiä
- Seisotaan tasaisesti molempien jalkojen päällä tai vuorotellaan tukijalkaa
- Työ jonka voi tehdä istuen tehdään istuen
- Raskaat tai rasitusvammoja aiheuttavat työvaiheet on koneellistettu tai tauotettu oikein

 Voidaanko työasentoja vaihdella riittävästi?

- Jaetaan työt niin, että työjaksoon sisältyy eri työtehtäviä mahdollisuuksien mukaan
- Sisällytetään työskentelyyn vaihtelevasti istumista seisomista ja liikkumista
- Huolehditaan erityisesti että seisomatyöntekijät voivat istua mahdollisimman usein

 Tehdäänkö taakkojen nostelu ja siirtely oikein?

- Tarpeeton nostaminen ja kantaminen vähennetty mahdollisimman vähään
- Vältetään tavaroiden kuljetusta portaissa
- Ohjeet oikeisiin nostotekniikoihin
- Sängyt helposti liikuteltavia
- Nosto- ja siirtoapuvälineiden käyttö
- Ei raskaiden taakkojen nostoja yksin
- Tavarat sijoiteltu niin että niihin ylettyä lattialla seisten (ei tarvita tikkaita tai kurottelua)
- Tarvittaessa tukevat taloustikkaat tai A-tikkaat tilapäisiä nousuja varten

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

			Toimenpideideoita	
☐	☐	☐	Täyttävätkö koneet ja laitteet turvallisuusmääräykset?	<ul style="list-style-type: none"> - CE-merkki kaikissa 1.1.1995 jälkeen valmistetuissa koneissa ja laitteissa - Myös tätä ennen hankitut laitteet täyttävät turvallisuusmääräykset - Koneet on suunniteltu siihen käyttöön, jossa ne ovat - Veden ja pölyn kestävyys vaatimukset huomioitu (IP-luokitus)
☐	☐	☐	Löytyykö koneille ja laitteille suomen- ja ruotsinkieliset käyttöohjeet?	<ul style="list-style-type: none"> - Käyttöohjeet ovat kaikkien saatavilla - Hankitaan vain koneita ja laitteita, joille on saatavissa suomen- ja tarvittaessa ruotsinkieliset käyttö- ja huolto-ohjeet - Mikäli työpaikalla on henkilöitä, jotka eivät ymmärrä suomea tai ruotsia, on käyttöohjeet oltava kielellä, jota he ymmärtävät
☐	☐	☐	Onko käyttäjille opastettu koneiden ja laitteiden sekä kuumien laitteiden oikea käyttö?	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään käyttäjille opastus oikeasta käyttötavasta - Koneita käytetään vain siinä ympäristössä, mihin ne on suunniteltu - Käytetään koneiden mukana olevia aputyökaluja - Sähkölaitteita ei käytetä kostein tai märin käsin - Sähkölaitteen ja vesihanan tai pesupöydän koskettamista yhtäaikaan on vältettävä

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

 Ovatko käytettävät koneet ja laitteet ehjät ja toimivat?
Toimenpideideoita

- Älä käytä huonokuntoisia koneita tai laitteita ennen korjausta
- Korjauta ja huollata laitteet asiantuntevilla korjaajilla
- Tarkasta koneiden ja laitteiden kunto säännöllisesti
- Hoida mikroaaltouunien säteilymittaukset

 Ovatko vaaralliset osat suojattu?

- Liikkuvat osat, terät, nielut ja vaaraa aiheuttavat kuumat pinnat on suojattu kosketuksen estävillä tai kosketusvaaraa vähentävillä konesuojilla
- Konesuojat ovat paikallaan, koneiden käyttö estetty, mikäli suojalaitteet eivät ole paikallaan
- Koneitten vahinkokäynnistyminen on estetty
- Kippipannut ja -kattilat lukittavia tai porrastettuja

 Ovatko johdot, pistokkeet ja pistorasiat kunnossa?

- Tarkasta johtojen, pistokkeiden ja pistorasioiden kunto säännöllisesti
- Älä irrota sähköjohtoa pistorasia vetämällä johdosta, vaan ottamalla kiinni pistokkeesta
- Pistokkeet ja pistorasiat sijoitettu oikein; niin ettei ne pääse esimerkiksi kastumaan
- Laita maadoitettuun pistorasiaan vain siihen tarkoitettu pistoke
- Muista että kuuma haurastuttaa sähköjohtojen eristeitä

 Onko vaaralliset käyttöolosuhteet huomioitu?

- Keittiöt ja muut tilat, jotka ovat kosteita sekä betonilattiaiset tilat
- Suojamaadoitetut pistorasiat ja niihin tarkoitetut koneet ja laitteet

3

Järjestys ja siisteys

Kunnossa	Ei kunnossa	Ei sovellu		Toimenpideideoita
☐	☐	☐	Onko siisteyden ja järjestyksen pidon yleiset edellytykset kunnossa?	<ul style="list-style-type: none"> - Työvälineille ja muille tavaroille on olemassa omat asianmukaiset säilytyspaikat - Turha tavara poistettu - Järjestystä ylläpitävien työtapojen vakiinnuttaminen
☐	☐	☐	Ovatko pöydät, työtasot, hyllyt ja ikkunalaudat ym. päällykset järjestyksessä?	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestyksessä - Tavarat omilla paikoilla, painavat tavarat alhaalla, kevyet ylempänä - Ei tarpeetonta tavaraa - Ei tipahtamisvaaraa - Siistit ja puhtaat - Hyllyt ovat tukevat ja turvalliset
☐	☐	☐	Onko lattia riittävän siisti ja puhdas?	<ul style="list-style-type: none"> - Siisti ja puhdas - Ei tarpeetonta tavaraa - Johdot ja letkut poissa lattialta - Tavarat omilla paikoilla - Poistumisteillä, sähkökeskusten ja sammutusvälineiden edessä ei ole tavaraa

3

Järjestys ja siisteys

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei sovellu

- Onko lattiamateriaali oikein valittu ja pitävä?**
- Onko jäteastioita riittävästi?**
- Ovatko työskentelyalueen ulkopuoliset tilat siistit ja järjestyksessä?**
- Onko yrityksen sosiaalitilat asianmukaiset?**
- Onko hotellin ulkopuoliset kulkuväylät turvallisia?**

Toimenpideideoita

- Valitaan pitävä ja helposti puhdistettava lattiamateriaali
 - Ei käytetä liukastavia pesuaineita
 - Pidetään lattiat kuivina ja puhtaina
 - Lattian pintamateriaali on ehjä
 - Lattia ei ole liian kova tai liian pehmeä
- Tarvittavat ja asianmukaiset jäteastia olemassa eri tyyppisille jätteille (esim. tuhka, lasi ja muu terävä jäte)
 - Jäteastiat tyhjennetään riittävän usein
 - Jätepuskit riittävän vajaan, jotta niitä ei kanneta vartaloa vasten ja että pussista voi tarttua pussin suun tyhjästä osasta
- Kulkureitit, varastot ym. täyttävät myös siisteys-, puhtaus- ja järjestyksivaatimukset, jotka on asetettu työpisteille
- Siisti, puhdas ja asianmukainen
 - Riittävän tilava
 - Hyvä hengitysilma
- Kulkuväylän kunnossapidosta huolehditaan asianmukaisesti

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

4.1 Valaistus

Toimenpideideoita

 Onko työpisteiden ja yleisten alueiden valaistus riittävä?

- Työalueilla ja kulkuteillä riittävä valaistus
- Valon väri ei häiritse työskentelyä (ruuan valmistus, rahan käsittely)
- Huolehditaan palaneiden lamppujen vaihdosta
- Hotellista poistuttaessa on kulkureitti hyvin valaistu

 Onko valaistus toteutettu siten ettei se häikäise?

- Poistetaan suora ja epäsuora häikäisy
- Valaistus on tasainen työalueella
- Vältetään suuria ja äkkinäisiä valon voimakkuuden eroja

4.2 Lämpöolot, ilmanpuhtaus ja ilmastointi

 Onko lämpötila työskentelyyn sopiva?

- Kevyessä työssä 21-25 °C, keskiraskaassa työssä 19-23 °C
- Huomioi kaikkien lämmönlähteiden tuottama lämpö, kuten auringon, liesien, lämmittimien ja ihmisten
- Liiallista lämpöä voidaan vähentää sijoittamalla paikallispoistoja lämpöä lisäävien lähteiden luo

 Onko ilmastointi riittävä ja työpiste vedoton?

- Ilmastointi säädetään työpisteissä sellaiseksi että ilma vaihtuu riittävästi eikä vetoa ole
- Huolehditaan ilmanvaihtokanavien, suodattimien, ilmanvaihtoventtiilien ja rasvakanavien puhdistuttamisesta säännöllisesti
- Huolehditaan ulko-ovista aiheutuvasta vedosta esimerkiksi hyvällä tuulikaapilla tai ilmaverholla
- Huolehditaan myös muista vetoa aiheuttavista kohteista

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

4.2 Lämpöolot, ilmanpuhtaus ja ilmastointi

Toimenpideideoita

- Onko ilmankosteus sopiva?**
- Onko hengitysilman puhtaus hyvä?**
- Onko tupakansavun aiheuttama vaara minimoitu?**

- Liiallista ilmankosteutta voidaan vähentää sijoittamalla paikallispoistoja kosteutta lisäävien lähteiden luo
- Hengitysilma tuntuu hyvältä , arvio tehdään aistihavainnoin
- Ei sisällä vaarallisia aineita, kuten liuottimia tai maaleja
- Tupakointi sallittu ainoastaan osassa tarjoilutiloja tai mahdollisessa erillisessä tupakointi tilassa, josta tupakan savu ei saa siirtyä muihin tiloihin
- Työntekijä ei altistu tupakansavulle baaritiskillä tai pelitiloissa
- Tupakointi on kielletty kemikaalien läheisyydessä

4.3 Kemikaalit (pesu ja puhdistusaineet, maalit, liimat ja lakat jne.)

- Ovatko kemikaalien sisällöstä, vaaroista ja käytöstä kertovat tiedotteet saatavilla?**

- Pyydetään aineen toimittajalta tiedot kemikaalin sisällöstä ja sen aiheuttamista vaaroista sekä käyttötarkoituksesta ja tarvittavista henkilösuojaimista
- Hankitaan käyttöturvallisuustiedotteet kemikaaleihin, joihin ne on saatavissa
- Säilytetään yhdessä paikassa helposti kaikkien saatavilla

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

4.3 Kemikaalit (pesu ja puhdistusaineet, maalit, liimat ja lakat jne.)

Toimenpideideoita

Käytetäänkö ja säilytetäänkö kemikaaleja asianmukaisesti?

- Selvitetään mitä varotoimenpiteitä tarvitaan kemikaaleja käsiteltäessä ja käytetäänkö mahdollisimman vaarattomia kemikaaleja
- Opastetaan työntekijöitä käyttämään kemikaaleja oikein ja kerrotaan kemikaalien varoista
- Kemikaaleja käytetään ohjeiden mukaan ja tarvittavia henkilösuojaimia käytetään
- Kemikaalit säilytetään ohjeiden mukaisesti
- Ei merkittävää pakkausta edes tilapäisessä käytössä (vähintään nimi ja varoitusmerkinnät)
- Vain ehjiä pakkauksia ja kannet tai korkit kiinni
- Palavia aineita ei saa säilyttää kuumassa, esimerkiksi lämmityslaitteen lähellä.
- Kemikaalit säilytetään erillään elintarvikkeista

4.4 Melu

Onko työpiste riittävän hiljainen?

- Onko pesukoneiden tai muiden laitteiden melu minimoitu esim. valitsemalla hiljaisia laitteita, eristämällä laite lattiasta tai siirtämällä se huoneeseen, jossa melulle altistuu mahdollisimman harva
- Onko melu (myös musiikki) työskentelyalueella sellainen ettei se häiritse kommunikointia
- Kuulosuojainten käyttö on tarpeen mikäli normaali puheääni ei kuulu metrin etäisyydelle, tällöin melu on lähellä 85 dB(A), (tarvittaessa melunilmaisin)
- Onko työntekijöille kerrottu työtapojen merkityksestä melun syntyyn
- Onko huomioitu liikenteen melu ja muu ulkopuolelta tuleva melu

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

5.1 Työtilanteet

Toimenpideideoita

Käytetäänkö turvallisia työtapoja?

- Opetetaan työntekijälle turvalliset työtavat
- Ei oteta tarpeettomia riskejä työskennellessä
- Käytetään saatavilla olevia apulaitteita ja työvälineitä
- Työvälineitä käytetään vain siihen tarkoitukseen kuin ne on tarkoitettu
- Työohjeet ovat saatavilla – myös häiriötilanteisiin
- Huolehditaan hygieniavaatimuksista (sairaudet, haavat, korut, hiussuojat ym.)
- Huomioidaan turvallisuus tilanteissa, joissa voi saada haavan sirusta tai neulasta, esim. roskakoreja tyhjennettäessä – HIV- vaara (mm. käytetään käsineitä, ei nojata jät pussiin, roskia ei paineta käsin)

Käytetäänkö tarvittavia henkilösuojaimia?

- Suojaimia käytetään aina kun niitä tarvitaan
- Suojainten käytöstä on annettu ohjeet
- Suojaimia on saatavilla riittävästi ja oikeanlaisia ja niillä on asialliset säilytystilat
- Käytetään ehjiä ja puhtaita henkilösuojaimia
- Suojakäsineet ja muut suojaimet on valittu tehtävän mukaan (erilaiset suojakäsineet, suojavaatetus, hengityssuojaimet, turvakengät yms.)

Soveltuvatko työvaatteet hyvin työskentelyyn?

- Hankitaan sopivia työvaatteita
- Pestään työvaatteet riittävän usein
- Työkengät tukevat, pitävät ja työhön sopivat

Ovatko työvälineet tarkoituksenmukaiset?

- Työvälineet ovat kevyet, käteen sopivat ja turvalliset
- Työvälineet ovat hyvässä kunnossa ja kunnosta huolehditaan
- Vuodevaatteet riittävän kevyet

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

5.2 Väkivalta ja uhkatilanteet

Toimenpideideoita

Onko rahojen käsittely on turvallista?

- Rahat säilytetään asiakkaan ulottumattomissa esim. seinäkkeellä eristettynä, jolloin ulkopuolisten pääsy rahoihin käsiksi on estetty
- Kassassa säilytetään vain pieniä määriä rahaa
- Kassalipas on automaattisesti lukkiutuva
- Rahat lasketaan lukitussa tilassa, jonne ulkopuoliset eivät näe
- Rahojen kuljetuksessa otetaan huomioon turvallisuusasiat
- Rahojen kuljetukseen, käsittelyyn ja säilytykseen on olemassa ohjeet
- Kassakaappi on turvallinen sekä oikein ja turvallisesti asennettu

Onko mahdollisiin uhkaaviin tilanteisiin varauduttu?

- Työtiloissa näkyvyys toisiin työntekijöihin tai asiakkaisiin on hyvä
- Näkyvyys kadulle on hyvä
- Ulkopuolisten pääsy muihin kuin asiakastiloihin on estetty
- Takaovet ovat lukittuina myös päivällä ja niissä on ovisilmä
- Hälytyspainike tai puhelin on lähellä
- Uhkatilanteissa pääsee helposti pakenemaan työpisteestä
- Toimintaohjeet väkivalta- ja uhkatilanteisiin on olemassa
- Koulutetaan työntekijät väkivalta- ja uhkatilanteiden varalta
- Väkivaltatilanteeseen joutuneen jälkihoidosta huolehditaan
- Huolehditaan avainturvallisuudesta
- Kulunvalvonta ja vartiointi hoidettu asianmukaisesti
- Seurataan ulkopuolisten henkilöiden liikkeitä
- Turvajärjestelyistä ei kerrota ulkopuolisille
- Asiakkaiden tietoja ei luovuteta ulkopuolisille

Kunnossa

Ei

Ei sovellu

5.3 Työn organisointi

- Onko työpäivän pituus sopiva?**
- Onko taukoja riittävästi?**
- Onko perehdytys hoidettu hyvin?**

Toimenpideideoita

- Suunnitellaan työpäivät niin etteivät ne veny liian pitkiksi
 - Pidetään työajasta työaikalain mukaista seurantaa
 - Työvuorolistat laaditaan asianmukaisesti (alkaminen, päättyminen ja tauot)
 - Suunnitellaan työpäivät niin että työt jakautuvat tasaisesti eri henkilöille
 - Huomioidaan työntekijän toiveet mahdollisuuksien mukaan
 - Noudatetaan voimassaolevia työehtosopimuksia
-
- Pidetään riittävästi lyhyitä taukoja työpäivän aikana, jolloin voi palautua raskaista työvaiheista
-
- Uudet työntekijät ja vuokratyövoima perehdytetään töihin
 - Vanhat työntekijät, joiden työ on muuttunut, tai jotka ovat olleet pitkään poissa töistä perehdytetään
 - Perehdytetään aina uuden koneen, laitteen tai työmenetelmän tullessa
 - On valittu perehdyttämisestä vastaava henkilö

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

5.3 Työn organisointi

Toimenpideideoita

☐ ☐ ☐ Onko työpaikalle valittu työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelutoimikunta?	- Työsuojeluvaltuutettu oltava, jos työntekijöitä on yli 10 - Työsuojelutoimikunta tai vastaava oltava jos työntekijöitä on yli 20
☐ ☐ ☐ Kohdellaanko työntekijöitä oikeudenmukaisesti?	- Jaetaan vastuut ja oikeudet yhtäläisin perustein - Työnkuvat ovat selkeät
☐ ☐ ☐ Onko tiedotus riittävää ja avointa?	- Tiedotetaan asioista niin että kaikki saavat tiedon ajoissa - Huolehditaan että työntekijät saavat palautetta työstään - Pidetään säännöllisesti työpalavereja - Kaikki tietävät kuka vastaa ja mistä
☐ ☐ ☐ Onko ilmapiiri kannustava ja vapautunut?	- Asioista keskustellaan avoimesti - Yhteistyö sujuu hyvin - Ei hyväksytä selän takana puhumista eikä kiusaamista
☐ ☐ ☐ Voiko työssä kehittää taitojaan ja oppia uutta?	- Opetetaan niitä taitoja, joita kaikki tarvitsevat eivät vielä osaa - Hankitaan ulkopuolista koulutusta asioissa, jotka eivät ole entuudestaan tuttuja

6 Työterveyshuolto, ensiapu ja paloturvallisuus

Kunnossa	Ei kunnossa	Ei soveltu		Toimenpideideoita
☐	☐	☐	6.1 Työterveyshuolto	
☐	☐	☐	Onko työntekijöille järjestetty työterveyshuolto?	<ul style="list-style-type: none">- Järjestetään työntekijöille työterveyshuolto- Tiedotetaan työntekijöille työterveyshuollon olemassaolosta
☐	☐	☐	Onko elintarvikkeita käsittelevillä työntekijöillä olemassa tarvittava lääkärintodistus?	<ul style="list-style-type: none">- Kaikilla elintarvikkeita käsittelevillä työntekijöillä on olemassa tarvittava lääkärintodistus- Salmonellatutkimus tehdään tarvittaessa välittömästi
☐	☐	☐	Onko työpaikan työkykyä ylläpitävä toiminta järjestelmällistä ja ennaltaehkäisevää?	<ul style="list-style-type: none">- Toiminnan sisällyttäminen työsuojelun toimintaohjelmaan ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan- Yhteistyö työterveyshuollon kanssa
			6.2 Ensiapu	
☐	☐	☐	Ovatko tarvittavat ensiapuvälineet helposti saatavilla?	<ul style="list-style-type: none">- Ei lukitussa kaapissa, tai tällöin avain ovesa- Puhtaat, käyttökelpoiset ei vanhentuneet- Huolehditaan ensiapuvälineiden kunnosta säännöllisesti- Vastuuhenkilö huolehtii tarvikkeiden kunnosta
☐	☐	☐	Onko työntekijöillä riittävä ensiaputaito?	<ul style="list-style-type: none">- Järjestetään työntekijöille ensiapukoulutusta ja pidetään sitä yllä tarvittavin täydennyskoulutuksin

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

6.3 Paloturvallisuus

Toimenpideideoita

☐ ☐ ☐	Onko toimiva paloilmoitinlaitteisto olemassa?	- Paloilmoitin, palovaroitinjärjestelmä, palovaroitinryhmä tai riittävä määrä palovaroittimia - Sekä majoitushuoneissa että työtiloissa - Oikein asennettu ja toiminnassa - Huolehditaan kunnossapidosta
☐ ☐ ☐	Onko tarvittavat sammutusvälineet olemassa?	- Hankitaan tarvittavat sammutusvälineet - Merkitään sammutusvälineiden sijainti - Helposti saatavissa - Huolehditaan sammutusvälineiden säännöllisestä huollosta - Järjestetään työntekijöille alkusammutuskoulutus
☐ ☐ ☐	Onko palovaara huomioitu sisustuksessa?	- Sisustuksessa käytetty palonkestäviä materiaaleja - Pyykin kuivaus järjestetty turvallisesti
☐ ☐ ☐	Onko työpaikalla tehty turvallisuussuunnitelma?	- Työpaikalla on turvallisuussuunnitelma, jonka esittely sisältyy henkilöstön perehdyttämisohjelmaan - Henkilöstö on koulutettu ennakoivaan paloturvallisuuteen sekä tulipalojen ja muiden turvallisuussuunnitelmassa todettujen riskien varalle - Järjestetään säännöllisesti myös pelastusharjoituksia - Turvallisuusmääräyksiä myös noudatetaan - Tulitöihin tarvitaan tulityöluvan omaava henkilö

Kunnossa

Ei kunnossa

Ei soveltu

6.3 Paloturvallisuus

Toimenpideideoita

☐ ☐ ☐ Onko poistumistiet merkitty?	- Merkitään poistumistiet esimerkiksi jälkivalaisevin poistumistiemerkein - Poistumistiet täytyy pystyä avaamaan sisältä ilman avainta - Poistumisteiden edessä ei saa säilyttää tavaraa edes tilapäisesti
☐ ☐ ☐ Onko kaasun käyttö turvallista?	- Opastetaan työntekijöille turvallinen kaasun käyttö - Kaasulaitteet ja -putkistot tarkastutetaan vuosittain hyväksytyillä asennus ja huolto liikkeillä - Kaasupullojen oikea säilytys
☐ ☐ ☐ Ovatko hätänumerot näkyvissä puhelimen luona?	- Asetetaan puhelimien luo selvästi näkyviin sekä yleinen hätänumero 112 että poliisin hätänumero 10022 - Puhelin on kaikkien ulottuvilla, ei esim. ainoastaan lukitussa huoneessa

Lisätietoja:

Kirjallisuutta:

Luhtanen Raimo (toim.), Edita, 2000, Työpaikan lakikirja
Kaija-Leena Saarela, Nina Isotalus, Työterveyslaitos, 2000, Kauris kansio
Työterveyslaitos, 1999, Hyvä työympäristö, turvalliset työtavat. Elmeri-opetusohjelma, multimedia CD-ROM
Työterveyslaitos, 1999, Työpaikan ergonominen tarkastusohje
Sosiaali- ja terveysministeriö, 2000, Kemikaalilta suojaavaan käsineen valinta
Reijula, Gröndahl, Heloma ym. Työterveyslaitos, 2000, Savuttomaan ravintolaan
Kangas, Työturvallisuuskeskus, 2000, Perehdyttäminen palvelualoilla
Suomen pelastusalan keskusjärjestö, Pienyrityksen turvaopas

Kirjallisuutta, saatavissa kirjastoista ei myynnissä:

Heinilä Seppo, Majoitus ja Ravitsemisalalan turvallisuustyön työalatoimikunta, 1985, Majoitus ja ravitsemisalalan työsuojeluopas

Asiantuntijatahoja:

Työterveyslaitos, kirjasto ja julkaisumyynti
Sosiaali- ja terveysministeriö, julkaisumyynti
Edita Oy Ab
Suomen pelastusalan keskusjärjestö
Turvatekniikan keskus
Työsuojeluviranomaiset
Kuluttajasuojaviranomaiset
Kuntien terveystarkastajat
Kuntien palotarkastajat
Ammattiliitot